

Jsoucna (pravá a nepravá)

Abychom mohli nějaké „jsoucno“ uznat za „pravé jsoucno“, musíme všechny jeho jsoucnosti (a ovšem také celé jeho bytí) vidět jako vztažené k jednomu jedinému (hlavnímu) „centru“, totiž k jeho vlastnímu subjektu. Hromada (pouhý agregát) takové centrum nemá, ale nemá je ani to, co můžeme označit jako „nepravé jsoucno“. Tak např. „les“ nebo ještě menší „tůň“ nejsou pouhým nahromaděním, pouhou agregací svých složek (součástí), ale mají jakýsi svůj „ráz“ či „charakter“, který má jakousi ‚stabilitu‘ nebo spíš vnitřní vyváženost (takže ta alespoň nějaký čas přetrvává oproti ustavičným „změnám“, k nimž ovšem stále všude dochází). Nepravá jsoucna jsou ve svém trvání aktivně udržována a dokonce sjednocována (integrována), ale nikoli svým vlastním centrem (subjektem), ale celou řadou jiných subjektů, a to ať už zvenčí (vodními srážkami, přítokem vody odněkud, svitem slunce nebo zastíněním atd.) nebo jakoby „zevnitř“, tj. aktivitou svých „složek“, které takovými pravými jsoucny jsou. Podobně tomu je třeba ve společenstvích nejen rostlin a živočichů, ale i lidí. A také v případě tzv. historických událostí a dějů (díky podobným reakcím těch nebo oněch složek lidských společností). Bylo by proto těžkou chybou ona „nepravá“ jsoucna považovat za pasivní nebo dokonce za „mrtvý materiál“. Žádná „mrtvá“ jsoucna neexistují, zejména nikoli pravá jsoucna, ale ani pouhé hromady. Agregace se sice „prosazuje“ jako mocnější než jakákoli integrativní síla příslušných nižších složek, ale vzájemná reaktivita oněch nižších složek není nikdy zcela vyřazena.

(Písek, 130105-1.)